

Literatuur:

Schrijvers van nu: Zeh, Hermann, Maier en Erpenbeck

Gevestigde en nieuwe schrijvers 1990-2015

De literatuur vanaf de jaren 2000 is een heterogeen geheel, verschillende tendensen en ontwikkelingen bestaan naast elkaar. Het is moeilijk om de hedendaagse literatuur overzichtelijk naar stroming en thema te schetsen. Toch laat een aantal auteurs duidelijk van zich horen.

Schrijvers als Zeh, Hermann, Maier en Erpenbeck hebben met meerdere publicaties en een goede ontvangst door het lezerspubliek de aandacht op zich weten te vestigen. Naar nieuwe publicaties van deze auteurs wordt met bijzondere belangstelling uitgekeken.

Andreas Maiers (1967) debuutroman 'Wäldchestag' (2000) trok veel aandacht, vooral door de vorm; volledig in conjunctief en indirecte rede beschrijft hij geroddel en geneuzel in een Duits provinciestedje. De lezer kan onmogelijk de ware toedracht van de gebeurtenissen achterhalen. Communicatie schiet als overbrenger van waarheid tekort, interactie dient alleen om de onderlinge machtsposities te bepalen.

Eenzelfde nihilistische thematiek, het wegvallen van waardes, is terug te vinden in het werk van Juli Zeh (1974). In de bloedstollende roman 'Spieltrieb' (2004) en ook in later werk zoals 'Nullzeit' (2012) dient communicatie als hulpmiddel in een destructief spel, dat door de spelers gevaarlijk serieus gespeeld wordt.

Het werk van Judith Herrmann (1970) kenmerkt zich door leegte, gebrek aan zin en zelfs de onmogelijkheid van intermenselijke relaties. Haar verhalenbundel 'Sommerhaus, später' (1998) gold als uitdrukking van een nieuwe generatie apathische jongeren zonder waardes en verantwoordelijkheid. In de verhalen wordt voornamelijk gezwegen, gewacht, gedronken en drugs gebruikt door passieve, besluiteloze personages. 'Aller Liebe Anfang' (2014) was na een aantal lovend ontvangen verhalenbundels Hermanns eerste roman. Hoofdpersoon Stella leeft met man en kind in een ingeslapen voorstad. De sleur van haar bestaan wordt onaangenaam onderbroken door de stalkende buurman Mister Pfister. Behalve zijn absurde naam kent het boek weinig komische elementen. Door

weglatingen en beknopt taalgebruik bouwt het boek juist veel spanning op. Ook in dit verhaal speelt de leegte van het bestaan een rol. Telkens dringt de vraag zich aan de lezer op waarom Stella niet daadkrachtiger reageert en wat haar überhaupt drijft in het leven.

Een andere, historische inslag hebben romans van Jenny Erpenbeck (1967), Lutz Seiler (1963) en Ulrike Draesner (1962). Erpenbecks 'Heimsuchung' (2008) beschrijft aan de hand van een huis de levensverhalen van zijn wisselende bewoners en geeft zo een beeld van de 20e eeuw. Draesners familiekroniek 'Sieben Sprünge vom Rand der Welt' (2014) behandelt de Midden-Europese geschiedenis van de 20e en 21e eeuw en verleent vier generaties Zeitzeugen een stem.

Het met de Deutsche Buchpreis onderscheiden 'Kruso' (2014) van Lutz Seiler behandelt de ondergang van de DDR. Deze lijvige roman viel niet enkel lof ten deel. Sommige critici verzochten dat de omvang en de complexe stijl van het boek haast onmogelijke eisen aan de lezer stellen en vroegen zich af waarom prijsgecroonde boeken toch altijd zo dik moeten zijn.

In de afgelopen jaren kreeg ook een aantal debuterende schrijvers veel enthousiaste reacties. Karen Köhler (1974) publiceerde in 2014 haar verhalenbundel 'Wir haben Raketen geangelt'. De personages worden beschreven op momenten dat zij voor een beslissende koerswijziging in hun leven staan. Hoewel sommige kritische stemmen Köhler bij thema's als dood en verlies gebrek aan diepgang verweten, werden de fantasie en de meeslependheid van de verhalen alom geprezen.

Kristine Bilkau (1974) debuteerde in 2015 met de roman 'Die Glücklichen' waarin zij de wankelende financiële situatie van een stel beschrijft, hun angst voor sociaal verval en de gevolgen daarvan op hun relatie. Haar beschrijving is troosteloos, realistisch, niet ideologisch en behandelt knap problemen die spelen in de samenleving.

Alex Capus (1961) is in Frankrijk geboren, maar woont in Zwitserland en schrijft zijn romans in het Duits. Zijn beroemdste boek is 'Fast ein bisschen Frühling' (2002). Dit is een spannende misdaadroman, waarin twee mannen die aan het naziNS-regime willen ontkomen een bank overvallen om naar Amerika te vluchten. Maar onderweg ontmoeten zij twee vrouwen, waardoor zij in Basel blijven. Daar worden zij door de politie uiteindelijk gearresteerd.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/naslagwerk/1558/schrijvers-van-nu-zeh-hermann-maier-en-erpenbeck>